

Budowa Międzynarodowego Centrum Edukacji Ekologicznej w Sarbinowie, prawie stuprocentowa termomodernizacja obiektów bezpośrednio podległych powiatowi ? w powiecie Koszalin dbają o środowisko.

29 września 2014 roku w Szczecinku odbyła się szesnasta regionalna konferencja klimatyczna realizowana w ramach projektu ?Dobry klimat dla powiatów? Instytutu na rzecz Ekorozwoju i Związku Powiatów Polskich. W konferencji wzięli udział starostwie z województwa zachodniopomorskiego, którzy zajmują się aktywnie sprawami związanymi z ochroną klimatu w kontekście regionalnym oraz możliwościami dofinansowania projektów związanych z ochroną klimatu z dotacji unijnych w latach 2014-2020. Z okazji konferencji wywiadu udzielił starosta koszaliński Roman Szewczyk.

Powiat koszaliński prowadzi różnorodne programy i projekty proekologiczne za pośrednictwem Ośrodka Edukacji Ekologicznej. Zauważa Pan już w swoim najbliższym otoczeniu, czy szerzej ? na terenie miasta i powiatu ? efekty tych działań?

Roman Szewczyk: Powiat koszaliński aktywnie angażuje się w edukację ekologiczną, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Obserwuję wzrost zainteresowania naszą ofertą placówek oświatowych z terenu miasta Koszalina (odrębnego powiatu grodzkiego), któremu powiat ziemski zapewnia szeroką bazę i ofertę edukacyjną. Coraz liczniej i chętniej mieszkańcy Ziemi Koszalińskiej biorą udział w projektach łączących edukację z realnymi działaniami na rzecz środowiska.

Przykładem może być tu akcja sprzątania wokół jezior i rzek, która rokrocznie gromadzi ponad dwa tysiące uczestników. Reprezentują oni różne lokalne podmioty i organizacje, w tym szkoły, przedszkola, stowarzyszenia, ochotnicze straże pożarne, nadleśnictwa, związek wędkarski. Jest też liczna grupa uczestników indywidualnych. Trzeba jednak pamiętać, że efekty działań proekologicznych to nie tylko statystyka przedstawiająca rozmiary różnego rodzaju przedsięwzięć czy liczby uczestników, to nie wyłącznie ilość publikacji czy nawet zebranych zanieczyszczeń, ale przede wszystkim to, na czym nam najbardziej zależy, a co pozostaje niewymierne ? kształtowanie pożądanych postaw i zachowań wobec środowiska naturalnego.

W 2012 roku w Starostwie żywy był pomysł powołania Centrum Edukacji Ekologicznej i budowy odpowiedniego zaplecza dla tej instytucji. Czy pomysł ten udało się

zrealizować? Na jakim etapie jest jego realizacja?

Pomysł budowy Międzynarodowego Centrum Edukacji Ekologicznej w Sarbinowie jest właśnie w trakcie realizacji. Kompleks obiektów, na które dofinansowanie uzyskaliśmy z WFOŚiGW, składać się będzie z części noclegowej i edukacyjnej. Dzięki temu oferta ośrodka będzie zdecydowanie bogatsza, umożliwiając organizację przedsięwzięć nawet kilkudniowych, kierowanych nie tylko do lokalnych odbiorców, ale również turystów przybywających spoza naszego regionu. Nawiązana współpraca z partnerem niemieckim z kolei, rodzi realne możliwości rozszerzenia oferty na rynek niemiecki. Należy pamiętać, że środowisko nie zna granic administracyjnych i państwowych, a postępujący globalizm i swoboda w poruszaniu się, komunikowaniu, przepływie kapitału powoduje, iż oddziaływanie projektów edukacyjnych jest tym skuteczniejsze, im większy ich zasięg i innowacyjność stosowanych technik i narzędzi edukacji.

W zakresie edukacji ekologicznej powiat współpracuje intensywnie z Niemcami, m.in. Eberswalde i powiatem Rugia. Eberswalde wdraża strategię zeroemisyjną, Rugia jest tzw. regionem bioenergetycznym. Co z tych doświadczeń dla siebie czerpie powiat koszaliński?

Doświadczenia naszych zachodnich partnerów będziemy analizować i wdrażać w Międzynarodowym Centrum Edukacji Ekologicznej w Sarbinowie po jego uruchomieniu. Tam bowiem odnawialne źródła energii i działania na rzecz wdrażania strategii niskoemisyjnej mają być jednym z filarów funkcjonowania placówki. Nasi partnerzy są bardzo zaangażowani w realizację swoich strategii, jednak skuteczność ich wdrażania zależy od wielu uwarunkowań, poczynając od czynnika ludzkiego, skończywszy na możliwościach prawnych i finansowych narzędziach wsparcia. Jeszcze wiele czasu upłynie, nim będziemy mogli przenosić całe rozwiązania, lecz - na pewno - możemy i będziemy korzystać z doświadczeń w zakresie budowania strategii, kampanii promocyjnych, wyboru i angażowania do działań różnych partnerów, w tym lokalnych społeczności, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli odpowiedzialnego społecznie biznesu.

W debacie klimatycznej projektu ?Dobry klimat dla powiatów? w 2012 roku najpopularniejsze wizje dotyczyły energetyki rozproszonej i wykorzystania odpadów. Co już Państwo zrobiliście, a co planujecie zrealizować z tych pomysłów w najbliższym czasie?

Powiat zapewnił udział w debacie klimatycznej przedstawicielom wszystkich samorządów w regionie. Pomysły zgłoszone przez uczestników debaty, w tym przedstawicieli samorządów gminnych, znajdują wsparcie merytoryczne organów powiatu. Jednak wykorzystywanie ciepła spalania odpadów w regionie zostało odsunięte w czasie. W chwili obecnej samorządy gminne skupiają swoją uwagę na doprecyzowaniu systemów zagospodarowania odpadów, w związku z wdrożoną reformą odpadową.

Również energetyka rozproszona, pomimo niewątpliwego potencjału rozwoju w naszym powiecie, jak również pozytywnego wpływu na środowisko naturalne i lokalną gospodarkę (zmniejszone koszty zakupu energii, poprawa efektywności energetycznej, nowe miejsca pracy) wydaje się czekać na konkretne mechanizmy wsparcia ze strony państwa lub Unii Europejskiej. Znane są pojedyncze przypadki realizacji inwestycji lub przygotowywania dokumentacji dla projektów w zakresie budowy instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych.

Powiat koszaliński złożył również wniosek o dofinansowanie budowy instalacji fotowoltaicznych na terenie wszystkich swoich jednostek organizacyjnych.

W jaki sposób wspieracie Państwo na swoim terenie rozwój energetyki rozproszonej? Macie już jakieś programy w tym zakresie? Jakiego rodzaju energetyka odnawialna najlepiej się w powiecie rozwija?

W powiecie wzrasta wykorzystanie energii odnawialnej bazującej na cieple ziemi i energii słonecznej. Montowanych jest coraz więcej kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Projektowane są budowy ferm wiatrowych i fotowoltaicznych na dużych powierzchniach wyłączonych z produkcji rolniczej.

Powiat koszaliński leży na wybrzeżu. W wyniku globalnego ocieplenia poziom Morza Bałtyckiego podnosi się, znad morza wieją coraz silniejsze wiatry ? w 2013 roku orkan Xawery. Jakie problemy ma powiat w związku z tym i jak przygotowuje się by im zapobiec?

Orkan Xawery, który wystąpił w powiecie w 2013 r. uszkodził infrastrukturę napowietrznych linii energetycznych i powalił dużą ilość drzew. Zniszczenia wywołane jego działaniem na szczęście nie miały tragicznych skutków na terenie powiatu koszalińskiego. Zalaniu drogi powiatowej na

wybrzeżu w gminie Mielno i lokalnym podtopieniom terenu skutecznie zapobiegły wybudowane w ubiegłym roku wrota sztormowe na kanale łączącym Morze Bałtyckie z Jeziorem Jamno. Właśnie dzięki systematycznej rozbudowie infrastruktury brzegowej możemy coraz lepiej przeciwstawiać się morskiemu żywiołowi.

W latach 2014-2020 na projekty dotyczące ochrony i adaptacji do zmian klimatu przeznaczone będą bardzo duże środki z funduszy unijnych. Jakie są potrzeby powiatu w zakresie adaptacji i ochrony klimatu, które dzięki tym funduszom mogą być zaspokojone?

Powiat na pewno będzie kontynuował inwestycje termomodernizacyjne. Nową strategią będzie lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, zarówno w aspekcie inwestycyjnym, jak i w promowaniu edukacji ekologicznej i poradnictwa środowiskowego.

W coraz szerszym zakresie uwzględniać będziemy aspekty ekologiczne przy realizacji inwestycji drogowych, których ilość i nakłady rokrocznie są największe i stale wzrastające. Zamierzamy wdrażać technologie, które pozwalają remontować drogi szybciej, taniej, a jednocześnie pozostawiają mniejszy ślad węglowy. Dalszym krokiem może być współpraca w zakresie stosowanych mas bitumicznych, które poprzez udoskonalanie mogą nosić miano ?zielonego asfaltu?

Powiat podpisał deklarację projektu ?Dobry klimat dla powiatów?, w której deklaruje do 2020 roku ograniczyć emisję dwutlenku węgla o 20% względem 2005 roku. Dlaczego warto ograniczyć emisję gazów cieplarnianych? Co powiat robi i może zrobić w tym kierunku?

Od lat konsekwentnie działamy na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych ? czego wyrazem jest przede wszystkim prawie stuprocentowa termomodernizacja obiektów bezpośrednio podległych powiatowi. Zamierzamy kontynuować te działania, bo służą środowisku i są ekonomicznie uzasadnione.

Gąski w gminie Mielno ? to jedno z miejsc, w którym rozważana jest wciąż lokalizacja pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej? Jak przyjmujecie Państwo tę wiadomość w kontekście swoich działań proekologicznych?

Stanowisko w tym zakresie wyraziła w stosownej uchwale rada powiatu (z 30 sierpnia 2013 r. - nr XXX/271/13). Identyfikując się z gminami w pełni poparła działania sygnatariuszy listu intencyjnego, którzy zawarli porozumienie o współpracy, zmierzającej do przeciwdziałania budowie elektrowni atomowej w Gąskach.

A osobiście co Pan robi dla klimatu w domu, w pracy?

Stanowię dobry przykład prośrodowiskowej postawy. Mój dom wyposażony jest w pompę ciepła, planuję montaż paneli słonecznych, a w pracy uczulam współpracowników na właściwe korzystanie z centralnego ogrzewania i zakręcanie zaworów podczas wietrzenia biur. Motywuję także zespół do pozyskiwania środków finansowych na zadania termomodernizacyjne oraz edukacyjne, i z powodzeniem je realizuję.